Tamko la Windhoek+30 kuhusu Habari kama kitu chenye manufaa kwa Umma

Sisi, washiriki katika Kongamano la Kimataifa la Siku ya Kimataifa ya Uhuru wa Vyombo vya Habari la UNESCO, lililofanyika Windhoek, Namibia, tarehe 29 Aprili mpaka tarehe 3 Mei 2021.

1. **KUKUMBUKA** Kifungu cha 19 cha Tamko la Kimataifa la Haki za Kibinadamu (UDHR), kinachosema: “Kila mtu ana haki ya uhuru wa maoni na kujieleza; haki hii inajumuisha uhuru wa kuwa na maoni bila kuingiliwa na kutafuta, kupokea na kutoa habari na mawazo kupitia chombo chochote cha habari bila kujali mipaka.”

2. **KUADHIMISHA** kwa umuhimu endelevu, urithi na jukumu la Azimio la Windhoek la 1991 kama kichocheo cha kutangazwa kwa Siku ya Uhuru wa Vyombo vya Habari Duniani, na kama msukumo wa hatua zinazoendelea za kukuza na kulinda uhuru wa kujieleza, uhuru, uhuru na wingi wa vyombo vya habari, na. upatikanaji wa habari duniani kote;

3. **KUTHAMINI** athari na urithi wa matamko ya kikanda yaliyopitishwa kufuatia Azimio la Windhoek, yaani maazimio ya Alma Ata, Santiago, Sana’a na Sofia;

4. **KUKUMBUKA** Mkataba wa Afrika wa Utangazaji wa mwaka 2001 uliopitishwa katika maadhimisho ya miaka 10 ya Azimio la Windhoek mwaka 2001, na Azimio la Pan-Afrika la Upatikanaji wa Habari lililopitishwa katika maadhimisho ya miaka 20 mwaka 2011;

5. **KUTHIBITISHA UPYA** aya ya 5 ya Azimio la Windhoek la 1991, linalosema: “Mwelekeo wa dunia nzima kuelekea demokrasia na uhuru wa habari na kujieleza ni mchango wa kimsingi katika utimilifu wa matarajio ya binadamu.”

6. **KUSISITIZA** kwamba taarifa ni kwa manufaa ya umma ambayo kila mtu anastahili kupata na hivyo basi, ni njia na mwisho wa kutimiza matakwa ya pamoja ya binadamu, ikiwa ni pamoja na Ajenda ya Malengo ya Maendeleo Endelevu ya 2030 na Ajenda ya 2063 ya Umoja wa Afrika;

7. **IKIWA IMESADIKISHWA KWAMBA,** habari zikiwa ni kwa manufaa umma, zinawapa wananchi uwezo wa kutumia haki zao za kimsingi, zinaunga mkono usawa wa kijinsia, na kuruhusu ushiriki na uaminifu katika utawala wa kidemokrasia na maendeleo endelevu, bila kumwacha mtu nyuma; na kwamba taarifa kama ni kwa manufaa ya umma pia ni msingi mkuu wa hatua madhubuti za kushughulikia dharura za kimataifa, kama vile majanga ya hali ya hewa na afya, haswa janga la UVIKO-19;

8. **KUTAMBUA** dhima ya uandishi wa habari katika kutoa na kusambaza habari zenye maslahi kwa umma, hasa wakati wa matatizo, na kusisitiza umuhimu mkubwa wa jukumu hili kubaki bila kunaswa au kupotosha na ushawishi;

9. **KUFAHAMU/KUKIRI** mageuzi makubwa ya mfumo ikolojia wa habari tangu kupitishwa kwa Azimio la Windhoek la 1991, hususan mabadiliko ya kidijitali na

jukumu kubwa lililofanywa na Mtandao na majukwaa ya kidijitali katika kuwezesha upashanaji wa maarifa na taarifa, ikiwa ni pamoja na kwa watu walio katika mazingira magumu, makundi yaliyotengwa, waandishi wa habari huru na mashirika ya haki za binadamu;

10. **KUKUMBUKA** Mwongozo wa Katibu Mkuu wa Umoja wa Mataifa wa Ushirikiano wa Kidijitali na kanuni za Mtandao za UNESCO za haki za binadamu, uwazi, ufikiaji na utawala bora wa wadau wengi (ROAM);

11. **INAHUSIKA** na kuongezeka kwa kuenea, usambazaji na ukuzaji, kupitia mifumo ya kibinadamu na ya kiautomatiki, ya maudhui ya kidijitali yanayoweza kudhuru, ikiwa ni pamoja na taarifa potovu na matamshi ya chuki, ambayo yanadhoofisha haki za watu na ubora wa mijadala ya pamoja ya umma.

12. **KWA KUFAHAMU** ukweli kwamba hakuna suluhu rahisi kwa changamoto za kisasa za kidijitali ambazo zinafaa katika kushughulikia madhara yanayoweza kutokea na bado kudumisha heshima ya uhuru wa kujieleza kama inavyohakikishwa chini ya sheria ya kimataifa;

13. **IMETISHWA** na vitisho vipya na vya kudumu kwa usalama wa wanahabari na ufanyaji kazi huru wa uandishi wa habari, ikiwa ni pamoja na mauaji, unyanyasaji wa wanawake, mashambulizi ya nje ya mtandao na mtandaoni, vitisho na uendelezaji wa hofu, na kuwekwa kizuizini kiholela, pamoja na kupitishwa kwa sheria. sheria zinazozuia isivyostahili uhuru wa kujieleza na kupata habari kwa visingizio, miongoni mwa mambo mengine, za kukataza taarifa za uongo, kulinda usalama wa taifa na kupambana na itikadi kali za kikatili; na pia wasiwasi mkubwa sana wa kuongezeka kwa idadi ya kukatizwa kwa Intaneti, ikiwa ni pamoja na kuzimwa kwa mtandao, hasa wakati wa uchaguzi na maandamano;

14. **TUNASUMBULIWA** na msukosuko mkubwa wa kiuchumi ambao unaleta tishio kwa vyombo huru vya habari duniani kote, na kukumbuka kwamba uendelevu wa kiuchumi wa vyombo huru vya habari ni hitaji muhimu kwa uhuru wake, kama ilivyoainishwa katika aya ya 2 ya Azimio la Windhoek la 1991, ambalo linasema: “Kwa vyombo vya habari huru, tunamaanisha vyombo vya habari visivyo na udhibiti wa kiserikali, kisiasa na kiuchumi au kutoka kwa udhibiti wa nyenzo na miundombinu muhimu kwa uzalishaji na usambazaji wa magazeti, majarida na majarida”

15. **KUANGAZIA** udharura wa kuwapa raia kote ulimwenguni, ikiwa ni pamoja na vijana na makundi ya watu waliotengwa, uwezo wa kusoma na kuandika wa vyombo vya habari na habari, unaoendelezwa kwa njia inayozingatia jinsia, ili kuwawezesha kukabiliana na hali ya habari inayoendelea, na kukuza uhuru wa kujieleza na upatikanaji wa habari. kama faida ya umma.

Kwa hivyo sisi:

Tunatoa Wito kwa serikali zote:

16. **KUJITOLEA** kuweka mazingira chanya na wezeshi kwa uhuru wa kujieleza na kupata habari, mtandaoni na nje ya mtandao, kulingana na uhakikisho wa kimataifa

wa haki hizi, ikiwa ni pamoja na vyombo vya habari huru, uhuru na wingi wa vyombo vya habari, kwa kupitisha hatua za kisheria zinazofaa kwa njia ya uwazi na. kufuatia mashauriano ya kutosha ya umma, kuhakikisha ufanyajikazi wa uandishi wa habari bila kuingiliwa na serikali, iwe rasmi au isiyo rasmi, kukuza ufikiaji wa mtandao kwa wote, na kuchukua hatua za kuimarisha usalama wa waandishi wa habari, ikiwa ni pamoja na zingatio maalum kwa waandishi wa habari wanawake;

17. **KUCHUKUA** hatua madhubuti za kukuza utofauti vyombo vya habari vya umma, vya kibinafsi na vya kijamii, na kutekeleza sera mahususi, pamoja na kinga zinazofaa, ili kukuza uzalishaji wa uandishi wa habari unaojitegemea, wenye ubora, kwa lengo la kuhakikisha watu wanapata fursa ya kupata habari muhimu, tofauti na zinazofaa na habari za kuaminika;

18. **KUHAKIKISHA** kwamba mtiririko wa fedha kutoka vyanzo vya umma kwenda kwa vyombo vya habari, ikiwa ni pamoja na ruzuku na matangazo, unatengwa kwa haki na kusimamiwa kwa njia huru na ya uwazi; na kuhakikisha uwekezaji katika uandishi wa habari na kazi, huku ukiheshimu usawa wa kijinsia na kukuza mazingira mazuri ya kazi;

19. **VYOMBO VIKUU VYA HABARI** na elimu ya habari katika mikakati na mipango ya utekelezaji ili kujenga uwezo wa wananchi kustahimili taarifa potofu, upotoshaji na matamshi ya chuki, na kukuza ushiriki wa raia katika maisha ya kidemokrasia;

20. **TENGA** rasilimali watu, fedha,na za kiufundi za kutosha, ikijumuisha kama sehemu ya usaidizi wa kuunga mkono maendeleo, ili kuhakikisha utekelezaji mzuri wa hatua na hatua zilizoainishwa katika Azimio hili.

Wito kwa UNESCO na mashirika mengine ya kiserikali :

21. **KUIMARISHA** ushirikiano na serikali na mashirika ya kiraia ili kulinda na kuimarisha dhamana ya utekelezaji ulio kamili wa haki ya habari na uhuru wa kujieleza, mtandaoni na nje ya mtandao, kwa kuzingatia hasa kuimarisha uhuru wa vyombo vya habari, wingi wa vyombo vya habari na uhuru pia. Pia uwezo kukua wa vyombo vya habari, uwazi wa majukwaa ya kidijitali, na elimu ya vyombo vya habari na ufahamu wa habari;

22. **KUHIMIZA** uundaji wa vyombo vya kifedha vya pamoja vinavyoungwa mkono na mseto wa Mataifa, taasisi tofauti za kimataifa, taasisi za kibinafsi na wafadhili ili kukuza habari kama ni kitu chenye manufaa ya umma.

Tunaziomba kampuni za teknolojia ku…..

23. **KUFANYA KAZI** ili kuhakikisha uwazi kuhusiana na mifumo yao ya kibinadamu na inayojiendesha yenyewe(ya kiautomatiki) ambayo inaweza kuathiri mwingiliano wa watumiaji na maudhui, pamoja na vigezo na masharti yao ya huduma

24. **KUTOA** notisi thabiti na fursa za rufaa kwa watumiaji, kushughulikia malalamiko na kutatua maombi kutoka kwa watumiaji kwa njia ya haki, na kuchukua hatua wakati wowote sheria na masharti yao ya huduma yanapokiukwa;

25. **KUFANYA** tathmini za uwazi za hatari za haki za binadamu, ikijumuisha kutambua vitisho kwa uhuru wa kujieleza, kupata habari na faragha, kuchukua hatua zinazofaa ili kuondoa au kupunguza vitisho hivyo, na kufichua athari za vitendo hivyo;

26. **KUUNGA MKONO** habari kama kitu chenye manufaa kwa umma kwa njia mbalimbali, kwa mfano kupitia mipango ya ubia ya haki na inayojumuisha, ambayo inaweza kujumuisha michango au hatua nyingine za kifedha, na ulinzi wa wanahabari ambao ni waathiriwa au walio katika hatari ya kushambuliwa mtandaoni.

Wito kwa waandishi wa habari, vyombo vya habari, mashirika ya kiraia na wasomi:

27. **KUTETEA** na Mataifa na majukwaa ya kidijitali, kama sehemu ya ulinzi wao mpana wa uhuru wa kujieleza na habari kama manufaa ya umma, kutambua uwezekano wa vyombo vya habari kama kipaumbele cha maendeleo.
28. **KUFANYA** ufuatiliaji, utetezi, utafiti, maendeleo ya sera, kuongeza uelewa, ikiwa ni pamoja na miongoni mwa watendaji rasmi, na utoaji wa utaalamu na usaidizi wa kushughulikia matatizo yanayosababishwa na hatua zinazochukuliwa na serikali na majukwaa ya digital, ikiwa ni pamoja na kutokana na ukosefu wao wa uwazi, na kuongeza ushiriki wao katika vyombo vya habari na vitendo vya kusoma na kuandika habari;

29. **KUKUZA** sekta ya habari inayojumuisha zaidi, yenye wingi na endelevu, ikijumuisha kupitia hatua zinazohimiza ushiriki wa vijana, wanawake na makundi yaliyotengwa katika vyombo vya habari.

Wito kwa hatua ya pamoja

30. **KUFANYA KAZI KWA PAMOJA** ili kuhakikisha utimilifu wa hatua na hatua zilizoainishwa katika Azimio hili;

31. **KUKUBALI NA KUPITISHA** hatua na taratibu mpya na bunifu, ikijumuisha hali ya kimataifa na ya washikadau wengi, kufuatia mchakato mpana wa mashauriano, ili kuhakikisha heshima ya Mataifa kwa uhuru wa kujieleza na kupata habari, na kwamba mazoea na mifumo ya majukwaa ya kidijitali ambayo huathiri mwingiliano wa mtumiaji na habari ni wa wazi ipasavyo;

32. **KUSHIRIKIANA** kupitia vikao vya kimataifa ili kukuza heshima ya serikali, mashirika ya serikali na mifumo ya kidijitali ya haki za binadamu, ikijumuisha uhuru wa kujieleza, kupata habari na usalama wa wanahabari.

Ulimwengu wa leo unakabiliwa na changamoto kubwa mpya na za kihistoria kwa uhuru wa kujieleza ambazo zinahitaji hatua za pamoja za kimataifa na washikadau wote. Azimio la Windhoek la mwaka 1991 lilikuwa kauli ya kijasiri na ya kutazamia

mbele ambayo imesaidia kubadilisha ulimwengu kuwa bora zaidi ya miaka 30 iliyopita.

Sasa ni wakati wa kizazi cha 2021 kutoa mchango wetu.

Uhuru wa vyombo vya habari ,kujitegemea na wingi vinabakia kuwa malengo makuu ya kuhakikisha habari zinakuwa na manufaa ya umma ambayo hutumika kama rasilimali ya pamoja kwa ajili ya binadamu wote .Kwa malengo haya sasa tunaongeza yale ya utendakazi wa vyombo vya habari, uwazi wa majukwaa ya kidijitali, na wananchi waliowezeshwa na vyombo vya habari na elimu na ufahamu wa habari.

Azimio hili la Windhoek+30 linatoa pongezi kwa wale waliofungua njia hii. Sasa, acha kila mmoja wetu aamue kuchangia kusaidia kupata taarifa kama kitu chenye manufaa ya umma kama hitaji la dharura leo, na kama urithi kwa wale wanaokuja baada yetu.

Kwa kumalizia, tunatoa shukrani za dhati kwa serikali na watu wa Namibia kwa kuandaa Kongamano la Kihistoria la Uhuru wa Vyombo vya Habari.. Ukarimu wao umefungua njia ya kupeleka habari mbele kama huduma na bidhaa yenye manufaa kwa umma.